

SPRAWOZDANIA

KAMILA FOLLPRECHT
<https://orcid.org/0000-0002-0776-7576>

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW HISTORII I ZABYTKÓW KRAKOWA W OKRESIE OD KWIETNIA 2021 DO MARCA 2022 ROKU

Minął kolejny rok działalności Towarzystwa na Rzecz Krakowa i jego mieszkańców, uwarunkowanej ograniczeniami związanymi ze stanem pandemii¹. Jubileuszowe obchody 125-lecia naszej służby dla miasta zainaugurowało uroczyste posiedzenie Wydziału Towarzystwa w dniu 10 stycznia 2022 roku w siedzibie Archiwum Narodowego w Krakowie przy ulicy Siennej 16, w wigilię rocznicy pierwszego posiedzenia Wydziału, które odbyło się 11 stycznia 1897 roku w tym samym budynku, ówczesnej siedzibie Archiwum Aktów Dawnych Miasta Krakowa.

Walne Zgromadzenie zostało zwołane 5 października 2021 roku. Miało ono wyjątkowy charakter, ponieważ Walne Zgromadzenia członków Towarzystwa planowane tradycyjnie w kwietniu 2020 oraz w kwietniu 2021 roku nie odbyły się z powodu obowiązującego od marca 2020 roku stanu pandemii. Podczas Zgromadzenia została wręczona nagroda im. Klemensa Bąkowskiego, jej laureatem w 2021 roku został Marek Sosenko, antykwariusz i kolekcjoner. Zgodnie z tradycją uczestnicy spotkania wysłuchali wykładu, tym razem pt. „Ołtarz Wita Stwosza. Efekt zakończonych prac badawczych i konserwatorskich prowadzonych w latach 2017–2021”, który wygłosił dr hab. Jarosław Adamowicz, prof. ASP.

Przewodniczącym Walnego Zgromadzenia został prof. dr hab. Andrzej Chwalba. W trakcie obrad wypełniono statutowy obowiązek (osobno dla roku 2020 i 2021) wyboru jednej trzeciej członków Wydziału i uzupełnienia jego składu, a także wyboru Komisji Kontrolującej, ustępującej corocznie w pełnym składzie. Ukonstytuowanie się Wydziału, Ko-

mitetów i Komisji nastąpiło na posiedzeniu w dniu 7 października 2021 roku. Jednomyślnie, w głosowaniu jawnym prezesem Towarzystwa został wybrany prof. dr hab. Jacek Purchla, wiceprezesami – dr Michał Niezabitowski i prof. dr hab. Zdzisław Noga, sekretarzem – dr Kamila Follprecht, skarbnikiem – Andrzej Fischer. Wydział zaakceptował wybranych przewodniczących Komitetów i Komisji: przewodniczącym Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego został dr Jerzy Bukowski, Komitetu Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej – prof. dr hab. Łukasz T. Sroka, Komisji Konserwatorskiej – dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UP JPIL, Komisji ds. Młodzieży – dr Marcin Gadocha, Komisji Odczytowej – prof. dr hab. Ewa Przyboś, Komisji Wydawniczej – prof. dr hab. Zdzisław Noga, Komisji ds. Informacji – dr Michał Niezabitowski. Przewodniczącą Komisji Kontrolującej została mgr Barbara Biel. Funkcję rzecznika prasowego Towarzystwa powierzono dr Katarzynie Jagodzińskiej.

Wydział w miarę możliwości realizował zalecenia Komisji Kontrolującej przyjęte podczas Walnego Zgromadzenia. W ramach działalności statutowej popularyzowano wiedzę o Krakowie i o Towarzystwie poprzez publikowanie kolejnych tomów wydawnictw, prowadzone online cotygodniowe odczyty wtorkowe i – z konieczności ograniczone – działania Komisji i Komitetów.

W ramach realizacji wniosków przyjętych podczas Walnego Zgromadzenia zostały wystosowane pisma do Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie ponownego wpisu wiaduktu kolejowego nad ulicą Grzegórzecką do rejestru zabytków oraz ochrony głównej alei nowego cmentarza Podgórskiego. Utworzenie na stronie internetowej Towarzystwa i na portalu społecznościowym facebook.com zamkniętych grup dyskusyjnych

¹ Obowiązywało rozporządzenie Ministra Zdrowia z 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii.

1. 10 I 2022: Jubileuszowe posiedzenie Wydziału w budynku przy ulicy Siennej 16, w rocznicę odbytego w tym miejscu pierwszego posiedzenia Wydziału (11 I 1897). Fot. Wojciech Sosenko

2. Podczas Walnego Zgromadzenia 5 X 2021 prezes Towarzystwa prof. Jacek Purchla w obecności Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego wręczył Markowi Sosence roczną Nagrodę im. Klemensa Bąkowskiego. Fot. Tomasz Kalarus

służących wymianie wiedzy pomiędzy członkami Towarzystwa zostanie zrealizowane po uzyskaniu środków, które pozwolą na zatrudnienie dodatkowych osób. Obowiązujące ograniczenia związane ze stanem pandemii uniemożliwiają organizację spacerów i wizyt w obiektach zabytkowych, w związku z tym do realizacji tej inicjatywy wrócimy po ich zniesieniu. Opracowywane są materiały dotyczące planowanej tablicy pamiątkowej na budynku przy ulicy Na Zjeździe 8, poświęconej akcji odbicia więźniów z więzienia św. Michała w sierpniu 1946 roku.

W okresie sprawozdawczym odbyło się, zgodnie z zapisami statutu, dziesięć posiedzeń Wydziału przeprowadzonych online (w 2021: 22 IV, 20 V, 24 VI, 16 IX; w 2022: 17 II, 17 III) oraz w siedzibie Towarzystwa (w 2021: 21 X, 18 XI, 16 XII; w 2022: 20 I). Głównymi zagadnieniami omawianymi podczas posiedzeń były:

- sprawy bieżące dotyczące administrowania kamienicą przy ulicy św. Jana 12;
- działalność Komitetów i Komisji;
- publikacje wydawane przez Towarzystwo;
- problemy związane z ochroną dóbr kultury Krakowa;

– tematyka i organizacja dorocznej sesji naukowej;

– Nagroda im. Klemensa Bąkowskiego przyznawana przez Towarzystwo.

Stałym punktem porządku obrad Wydziału było finansowanie działalności Towarzystwa w związku z utratą najemców lokali w naszej kamienicy przy ulicy św. Jana 12, co było istotne zarówno w kontekście trwającego remontu konserwatorskiego pierwszego piętra budynku, jak i bieżącego funkcjonowania Towarzystwa.

W okresie sprawozdawczym przyjęto dwudziestu czterech członków, zmarło sześć osób, dwie zrezygnowały, tak więc na koniec marca 2022 roku Towarzystwo liczyło 369 członków.

Ze względu na ograniczenia związane ze stanem pandemii nie odbyła się zaplanowana na maj 2021 roku (przełożona z tego samego powodu w 2020 r.) sesja naukowa z cyklu „Kraków w dziejach narodu” dotycząca zagadnień związanych z trzydziestoleciem odnowienia samorządu. Tematyce tej zostanie poświęcona sesja w 2022 roku.

3. Pomieszczenie na I piętrze kamienicy przy ulicy św. Jana 12, w siedzibie Towarzystwa: w trakcie remontu konserwatorskiego na ścianach odkryto i zabezpieczono polichromie z XVIII–XIX w., został też odnowiony zabytkowy piec kaflowy. Fot. Katarzyna Feć-Sfora

Po raz kolejny prowadzona była, chociaż w ograniczonym zakresie, organizowana wspólnie z Kołem Grodzkim PTTK akcja „Zdobytamy odznakę Przyjaciela Krakowa”, w której ramach ogłoszono jedenaście wykładów online (styczeń – marzec 2022):

1. Marcin Starzyński: Kraków przed Piastami
2. Zdzisław Noga: Kraków w okresie świetności (XV w. – poł. XVII w.)
3. Michał Baczkowski: Kraków w XIX wieku
4. Jacek Purchla: Kraków na przełomie XIX i XX wieku
5. Andrzej Chwalba: Kraków w okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej
6. Andrzej Chwalba: Kraków w czasach PRL-u
7. Iwona Fischer: Kopiec Józefa Piłsudskiego
8. Konrad Myślik: Na czym Kraków zbudowano, czyli gdzie jest pod górę, a gdzie w dół – i dlaczego?
9. Jarosław Adamowicz: Ołtarz Wita Stwosza. Efekt zakończonych prac badawczych i konserwatorskich prowadzonych w latach 2015–2021
10. Mateusz Zdeb: Miasto w czasach zarazy – opowieść o Krakowie podczas pandemii COVID-19. Perspektywa historyka i muzealnika
11. Mateusz Wyżga: Kraków w 2. połowie XVII w. i w XVIII w.

W okresie sprawozdawczym nakładem Towarzystwa ukazały się:

- 87. tom „Rocznika Krakowskiego”,
- 167. tom serii Biblioteka Krakowska: Katarzyna Moskał *Haft gotycki w Krakowie*.

Dział uaktualniany na bieżąco strona domowa Towarzystwa oraz osobna strona „Rocznika Krakowskiego”. W ramach współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Krakowie w Małopolskiej Bibliotece Cyfrowej są dostępne dawne publikacje Towarzystwa, których nakład został wyczerpany. „Rocznik Krakowski” w grudniu 2021 roku został ponownie wpisany do wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych prowadzonego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, uzyskując 20 punktów.

Towarzystwo objęło patronatem:

- zorganizowany przez Radę i Zarząd Dzielnicy III Prądnik Czerwony „VIII Konkurs dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej «Patronki i patroni krakowskich ulic»”,
- zorganizowany przez Szkołę Podstawową z Oddziałami Sportowymi nr 5 im. Polskich Olimpijczyków „XVI Międzyszkolny Konkurs Pięknego Słowa «Mój Kraków»”,

4. Drewniany strop po konserwacji w pomieszczeniu na I piętrze w siedzibie Towarzystwa. Fot. Katarzyna Feć-Sfora

- publikację Łukasza T. Sroki i Lili Haber *Bez pożegnania. Związek Krakowian w Izraelu*.

Została podpisana umowa o współpracy z Uniwersytetem Pedagogicznym im. KEN w Krakowie obejmująca m.in. organizację wydarzeń naukowych i edukacyjnych; przedsięwzięć promujących naukę, kulturę i sztukę; organizację praktyk, staży i wolontariatu studentów i doktorantów; opracowywanie i publikację wydawnictw naukowych.

Przed dniem Wszystkich Świętych groby spoczywających na cmentarzu Rakowickim zasłużonych członków Wydziału zostały uprzątnięte, zapalono też na nich znicze ze znakiem Towarzystwa.

Od 1990 roku Towarzystwo należy do międzynarodowej federacji Europa Nostra, która propaguje ochronę dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego Europy. Prof. dr hab. Jacek Purchla jest wieloletnim członkiem Rady Europa Nostra, w 2018 roku został wybrany wiceprezydentem tej organizacji.

Członkowie Towarzystwa aktywnie uczestniczyli w pracach instytucji i organizacji naukowych i kulturalnych o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim, a także europejskim i światowym, takich jak:

- Europa Nostra (prof. dr hab. Jacek Purchla – wiceprezydent);
- Federacja na rzecz Przyszłości Krakowa – Cracovia Urbs Europaea (dr Zbigniew Beiersdorf);
- Jury Konkursu Szopek Krakowskich (mgr Olga Dyba);
- Komisja Dyscyplinarna I Instancji przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego (prof. dr hab. Piotr Dobosz);
- Komisja Historii Sztuki Polskiej Akademii Umiejętności (mgr Krzysztof J. Czyżewski, dr hab. Waldemar Komorowski, prof. dr hab. Jacek Purchla);
- Komitet Kopca Kościuszki w Krakowie (dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz – prezes, prof. dr hab. Piotr Dobosz – skarbnik, dr Zbigniew Beiersdorf, mgr Piotr Hapanowicz, mgr Michał Kozioł, mgr Konrad Myślik, dr Michał Niezabitowski, ks. prof. dr hab. Jacek Urban);
- Kommission für die Geschichte der Deutschen in Polen e.V. (prof. dr hab. Zdzisław Noga);
- Międzynarodowa Komisja Historii Miast – Commission internationale pour l’histoire des villes (prof. dr hab. Zdzisław Noga);
- Obywatelski Komitet Ratowania Krakowa – kwesta na cmentarzu Rakowickim

- (Stanisław Jacek Kołodziejczyk, mgr Konrad Myślik);
- Polska Akademia Nauk (prof. dr hab. Piotr Dobosz – Sekretarz Naukowy Komisji Nauk Prawnych, Oddział Kraków; prof. dr hab. Ewa Przyboś);
 - Polska Akademia Umiejętności (prof. dr hab. Piotr Dobosz – członek Komisji Prawniczej, prof. dr hab. Jacek Purchla – członek czynny);
 - Polski Komitet Narodowy Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS (prof. dr hab. Piotr Dobosz – członek Komisji Rewizyjnej, dr Zbigniew Beiersdorf, dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UP JPII, prof. dr hab. Jacek Purchla);
 - Polski Związek Filatelistów i Małopolski Okręg Polskiego Związku Filatelistów (dr Jerzy Duda – wiceprzewodniczący);
 - Polskie Towarzystwo Heraldyczne (prof. dr hab. Zdzisław Noga, dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz);
 - Polskie Towarzystwo Historyczne (prof. dr hab. Zdzisław Noga – członek Zarządu Głównego, dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz);
 - Polskie Towarzystwo Ludoznawcze (mgr Olga Dyba);
 - Rada do spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dr Michał Niezabitowski);
 - Rada Naukowa Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów (dr Michał Niezabitowski – wiceprzewodniczący);
 - Rada Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego (prof. dr hab. Piotr Dobosz);
 - Rada Programowa czasopisma „Klio. Czasopismo Poświęcone Dziejom Polski i Powszechnym” (prof. dr hab. Zdzisław Noga);
 - Rady Muzealne: Zamku Królewskiego na Wawelu (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący, dr Michał Niezabitowski); Muzeum Pałacu w Wilanowie (prof. dr hab. Jacek Purchla); Muzeum Krakowa (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący, dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz, prof. dr hab. Łukasz T. Sroka); Muzeum Inżynierii Miejskiej (dr inż. Jerzy Duda – przewodniczący); Muzeum Politechniki Krakowskiej (prof. dr hab. Zdzisław Noga); Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący, dr Michał Niezabitowski); Muzeum Żup Krakowskich (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący, dr Zbigniew Beiersdorf); Muzeum Lotnictwa Polskiego (dr Michał Niezabitowski); Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich (dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UP JPII – przewodniczący); Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni (dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz); Muzeum Okręgowe w Tarnowie (dr Michał Niezabitowski – przewodniczący), Muzeum Śląska Opolskiego (dr Michał Niezabitowski – wiceprzewodniczący), Muzeum Okręgowe w Bydgoszczy (dr Michał Niezabitowski – wiceprzewodniczący), Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku (dr Michał Niezabitowski), Muzeum Śląskie w Katowicach (dr Michał Niezabitowski);
 - Rady Naukowe: Friedrich-Christian-Lesser-Kollegs w Jenie (prof. dr hab. Zdzisław Noga); Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk (prof. dr hab. Zdzisław Noga); Polska Misja Historyczna przy Uniwersytecie Juliusza Maksymiliana w Würzburgu (prof. dr hab. Zdzisław Noga);
 - Rady Uczelni: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa / Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie (prof. dr hab. Piotr Dobosz); Uniwersytet Jagielloński (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący);
 - Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa – Prezydium oraz komisje problemowe (m.in. dr Zbigniew Beiersdorf, prof. dr hab. Piotr Dobosz, dr hab. Waldemar Komorowski, mgr Michał Koziół, dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UP JPII, dr Michał Niezabitowski, prof. dr hab. Zdzisław Noga, prof. dr hab. Jacek Purchla, dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz, ks. prof. dr hab. Jacek Urban);
 - Stowarzyszenie Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa FONTES (prof. dr hab. Piotr Dobosz – skarbnik);
 - Stowarzyszenie Muzealników Polskich (dr Michał Niezabitowski – prezes);
 - Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (dr Jerzy Bukowski);
 - Zespół Historii Miast przy Komitecie Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk (prof. dr hab. Zdzisław Noga).

Działalność Komitetów i Komisji wchodzących w skład Towarzystwa:

Komitet Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego zob. Sprawozdanie z działalności Komitetu.

Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej prowadził aktywną współpracę ze Związkiem Krakowian w Izraelu, kierowanym przez Lili Haber. Podjęto szereg wspólnych inicjatyw służących popularyzacji w świecie historii i kultury Krakowa, w tym oczywiście Żydów krakowskich (m.in. publikacje w mediach internetowych). W związku z jubileuszem 125-lecia Towarzystwa i zbliżającą się 100 rocznicą powstania Związku Krakowian w Izraelu Lili Haber i Łukasz T. Sroka przygotowali wspomnianą wyżej publikację poświęconą historii Związku Krakowian.

Komisja Konserwatorska zajmowała się kwestiami związanymi z ochroną zabytków i krajobrazu kulturowego Krakowa, problemy te stanowiły niejednokrotnie przedmiot dyskusji na posiedzeniach Wydziału. Ich efektem były podejmowane przez Towarzystwo interwencje i wydawane opinie. Omawiano m.in.:

- planowane zagospodarowanie placu Wolnica,
- konserwację grobu inż. Stanisława Broniewskiego na cmentarzu Salwatorskim,
- plan zarządzania historycznym centrum Krakowa,
- ochronę konserwatorską głównej alei nowego cmentarza Podgórskiego,
- ochronę konserwatorską kamienicy przy ulicy Chopina 4.

Komisja ds. Młodzieży kontynuowała we współpracy z Muzeum Krakowa dwa kursy: „Akademia młodego miłośnika Krakowa” dla uczniów szkół podstawowych (klasy I–IV) oraz „Młodzieżowy Uniwersytet Krakowa” dla uczniów szkół podstawowych (klasy VII–VIII) i licealistów, przygotowano dla nich dwa bloki wykładów: „Dzielnice Krakowa” oraz „Nauka i naukowcy w Krakowie”. W ramach „Akademii młodego miłośnika Krakowa” w semestrze wiosennym odbyło się sześć spotkań online, które zgromadziły prawie 100 osób, w semestrze jesiennym w ośmiu spotkaniach w Muzeum Krakowa w sumie uczestniczyło ponad 200 osób. W semestrze zimowym zorganizowano trzy spotkania w Muzeum Krakowa i jedno spotkanie online – z udziałem ponad 70 osób. W ramach „Młodzieżowego Uniwersytetu Krakowa” w semestrze wiosennym odbyło się sześć spotkań online, zgromadziły one prawie 90 osób. W semestrze jesiennym w ośmiu spotkaniach w Muzeum Krakowa wzięło udział ponad 100 osób. W semestrze zimowym odbyły się trzy spotkania stacjonarnie i jedno spotkanie online, w których uczestniczyło ponad 40 osób.

Blok tematyczny „Dzielnice Krakowa”:

1. Dzielnica XIII Podgórze (Elżbieta Lang, Muzeum Krakowa)

2. Dzielnica XIV Czyżyny (Piotr Hapanowicz, Muzeum Krakowa)
3. Dzielnica XV Mistrzejowice (Konrad Myślik, TMHiZK)
4. Dzielnica XVI Bieńczyce (Maciej Mieźian, Muzeum Krakowa)
5. Dzielnica XVII Wzgórza Krzesławickie (Marcin Gadocha, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
6. Dzielnica XVIII Nowa Huta (Maciej Mieźian, Muzeum Krakowa)

Blok tematyczny „Nauka i naukowcy w Krakowie”:

1. Srebrny okres matematyki i astronomii: Jan Brożek i Jan Śniadecki (Marcin Gadocha, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
2. Złoty okres matematyki i astronomii: Wojciech z Brudzewa i Mikołaj Kopernik (Piotr Hapanowicz, Muzeum Krakowa)
3. Ze skraplaniem na ty: Zygmunt Wróblewski i Karol Olszewski (Piotr Hapanowicz, Muzeum Krakowa)
4. Z fizyką za pan brat: Marian Smoluchowski i Władysław Natanson (Kamil Stasiak, Muzeum Krakowa)
5. Matematyka na ławeczce: Stefan Banach i Otton Nikodym (Konrad Meus, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
6. Ojciec polskiej historii: Jan Długosz (Wiktor Szymborski, Uniwersytet Jagielloński)
7. Dawni dziejopisarze: Marcin Bielski i Szymon Starowolski (Tomasz Graff, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie)
8. Krakowska szkoła historyczna: Józef Szujski i Michał Bobrzyński (Piotr Hapanowicz, Muzeum Krakowa)
9. Medycyna staropolska: Maciej Miechowita i Szymon Syrennius (Marcin Gadocha, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
10. Ojciec krakowskiej chirurgii: Rafał Czerwiakowski (Piotr Hapanowicz, Muzeum Krakowa)
11. Złoty okres medycyny: Ludwik Rydygier i Odo Bujwid (Piotr Hapanowicz, Muzeum Krakowa)
12. Medycyna współczesna: Julian Aleksandrowicz (Aleksander Skotnicki)

Patronat honorowy nad działaniami edukacyjnymi dla młodzieży objęli: Marszałek Województwa Małopolskiego Witold Kozłowski oraz Małopolska Kura-

5. Ogłoszenie wyników konkursów plastycznych zorganizowanych przez Towarzystwo, 2 VI 2021, Liceum Sztuk Plastycznych w Krakowie. Od lewej: Małgorzata Hołówkę, dyrektor Liceum; Robert Piaskowski, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury; prof. Jacek Purchla, prezes Towarzystwa. Fot. Marcin Kania

tor Oświaty Barbara Nowak. Partnerem Towarzystwa w tych działaniach była Gmina Miejska Kraków.

Ogłoszono laureatów dwóch konkursów plastycznych: dla dzieci w wieku przedszkolnym pod hasłem „Tradycje krakowskie” i dla uczniów szkół podstawowych klas I–VIII „Jaki widok Krakowa chciałbym zobaczyć przez własne okno”. Wpłynęło ponad 300 prac ocenionych przez zespół kierowany przez Małgorzatę Hołówkę, dyrektor Liceum Sztuk Plastycznych w Krakowie, w którego murach 2 czerwca 2021 roku odbyło się uroczyste wręczenie nagród.

Została zorganizowana trzecia konferencja dydaktyczna „Jak i gdzie w nowoczesny sposób uczyć o Krakowie i regionie”, adresowana do nauczycieli historii i wiedzy o społeczeństwie wszystkich poziomów kształcenia oraz osób zainteresowanych problemami dydaktyki historii Krakowa i regionu. Jej celem było stworzenie możliwości wymiany wiedzy i doświadczeń kadry akademickiej, archiwistów, muzealników z nauczycielami oraz zainteresowanymi osobami, a także podjęcie dyskusji o najbardziej aktualnych i wymagających rozwiązania problemach związanych z edukacją o Krakowie i regionie. Konferencja odbyła się 9 grudnia 2021 roku w for-

mie online i zgromadziła ponad 90 uczestników, którym w dwóch panelach („Gdzie uczyć o Krakowie” i „Jak uczyć o Krakowie i regionie”) przedstawiono następujące zagadnienia:

- Jacek Purchla: Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa
- Kamila Follprecht: Archiwum Narodowe w Krakowie – popularyzacja dziejów Krakowa w nowoczesnej siedzibie
- Anna Surma: Muzeum – to lubię! Programy edukacyjne Muzeum Krakowa dla uczniów i nauczycieli
- Zdzisław Noga: Działalność wydawnicza TMHiZK w kontekście edukacyjnym
- Krzysztof Czyżewski: Wawel jako miejsce nauczania historii - zmiany i nowości
- Marcin Gadocha: TMHiZK jako instytucja zajmująca się edukacją o Krakowie
- Konrad Meus: Nowoczesne formy promocji dziedzictwa historycznego w przestrzeni lokalnej i regionalnej
- Mirosław Płonka: Popularyzowanie historii lokalnej za pomocą wydarzeń kulturalnych nawiązujących do imprez z przeszłości

- Tomasz Graff: Tajemnice krakowskich świąt w kontekście dydaktycznym
- Wiktor Szymborski: Zbiory krakowskich klasztorów jako „pomoc dydaktyczna” w realizacji zajęć z historii
- Łukasz T. Sroka: Jak uczyć o historii Krakowa w okresie rozbiorów Rzeczypospolitej
- Agnieszka Chłosta-Sikorska: Jak uczyć o dziejach Nowej Huty na tle historii Polski XX i XXI w.
- Anna Jakimyszyn-Gadocha: Jak uczyć o historii żydowskiego Krakowa

W ramach działalności **Komisji Odczytowej** w okresie sprawozdawczym zaprezentowano 32 odczyty, jak zwykle cieszące się dużym zainteresowaniem krakowian. Akcja odczytów wtorkowych trwa od początku października do końca maja, ze względu na pandemię odbywa się wyłącznie w trybie online, czego nieoczekiwanym efektem jest znacznie większa liczba odbiorców. Podczas Zjazdu Absolwentów AGH Rocznic 1970 („Złote Gody Metalurgów”) w Ustroniu Stanisław Jacek Kołodziejczyk wygłosił wykład omawiający rolę i zasługi Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, powstałego na przełomie lat 1896 i 1897 w Archiwum Aktów Dawnych Miasta Krakowa. Dla społeczności Dzielnicy IV Prądnik Biały mgr Konrad Myślik przygotował wykład „O naszym stawianiu się Krakowem – dzieje Górki Narodowej w urbanistycznym obrazie zmieniającego się miasta w XIX i XX w.”.

Komisja Wydawnicza na podstawie recenzji zakwalifikowała do druku publikacje w seriach wydawanych przez Towarzystwo (poza artykułami do „Rocznika Krakowskiego”, które akceptuje Komitet Redakcyjny).

Sprawujący do października 2021 roku funkcję **Rzecznika prasowego** mgr Konrad Myślik udzielał przedstawicielom mediów lokalnych porad dotyczących działalności Towarzystwa oraz odpowiadał na pytania dotyczące historii i materii miasta, wskazując przy tym dostępne źródła wiedzy. Mimo podejmowanych prób K. Myślikowi nie udało się powrócić do trwającej prawie 40 lat współpracy z Radiem Kraków, dzięki której popularyzował także statutowe zadania Towarzystwa. Zarząd stacji odmówił współpracy z rzecznikiem Towarzystwa i członkiem Wydziału, nie kryjąc personalnych, politycznych powodów tej decyzji. Dr Katarzyna Jagodzińska, nowa rzecznik, w związku ze zbliżającym się jubileuszem 125-lecia Towarzystwa przygotowała nowe grafiki do realizacji działań komunikacyjnych na Facebooku i na stronie internetowej, opracowała plan

działań komunikacyjnych na jubileuszowy rok 2022 oraz nawiązała nowe kontakty z dziennikarzami.

Powołana przez Wydział **Komisja ds. Statutu** pod przewodnictwem prof. dr. hab. Piotra Dobosza przygotowała nowelizację statutu Towarzystwa z 1896 roku. Niezbędne zmiany związane są z koniecznością zarządzania posiadaną przez Towarzystwo nieruchomością oraz dostosowania do obowiązujących przepisów i realiów funkcjonowania, przy czym zachowano ducha dziewiętnastowiecznego dokumentu, podkreślającego nasze przywiązanie do tradycji.

ODCZYTY WYGŁOSZONE W RAMACH KOMISJI ODCZYTOWEJ (kwiecień 2021 – marzec 2022)

2021

- 6 IV Łukasz T. Sroka: Kraków we wspomnieniach swoich dawnych mieszkańców w Izraelu
- 13 IV Marcin Gadocha: Nauka sztuki kupieckiej w dawnym Krakowie
- 20 IV Wiktor Szymborski: XX-wieczni dominikańscy krakowscy historycy – o. Świętochowski i o. Kielar
- 27 IV Piotr Kapusta: Funkcje socjalno-opiekuńcze Huty im. Lenina
- 11 V Iwona Kawalla-Lulewicz: Fasady sklepów w Krakowie w XIX i XX wieku – piękno i ewolucja
- 18 V Magdalena Smaga: Wzornictwo Krakowskiej Fabryki Mebli w Krakowie w latach 1945–1989
- 25 V Marzena Florkowska: Na rogu Łobzowskiej i Słowackiego. Dom Profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego
- 5 X Jarosław Adamowicz: Ołtarz Wita Stwosza. Efekt zakończonych prac badawczych i konserwatorskich prowadzonych w latach 2015–2021
- 12 X Łukasz T. Sroka: Związek Krakowian w Izraelu po II wojnie światowej
- 19 X Maciej Miezan: Nie tylko Nowa Huta – architektura socrealistyczna na Starym Mieście i Krowodrzy
- 26 X Agnieszka Chłosta-Sikorska: Nowa Huta lat 60. XX wieku z perspektywy jej mieszkańców
- 9 XI Piotr Kapusta: Generał Stanisław Wieroński (1883–1958) – (nie)zapomniany bohater I wojny światowej

- 16 XI Iwona Kawalla-Lulewicz: Handlowe oblicze placu Szczepańskiego w XIX–XX wieku
- 23 XI Konrad Meus: Dzieje handlu krakowskiego w latach 1815–1846
- 30 XI Tomasz Graff: Dylematy Jadwigi Andegawskiej dotyczące kształcenia teologów
- 7 XII Dobrosława Horzela: Cud eucharystyczny i witraże: malarstwo monumentalne w służbie kultu Bożego Ciała w Kazimierzu w 1. połowie XV wieku
- 14 XII Ewelina Zych: Kapituła katedry na Wawelu
- 21 XII Mateusz Wyżga: Bieda w dawnym Krakowie
- 28 XII Jacek Zinkiewicz: Mieszkańcy baszt krakowskich w okresie staropolskim
- 2022**
- 4 I Marcin Gadocha: Chorągwie bractw rzemieślniczych w Krakowie
- 11 I Bartosz Ogórek: Piśmienność mieszkańców Krakowa w 1. połowie XIX wieku
- 18 I Dorota Jędruch: Kraków postmodernistyczny
- 25 I Grzegorz Nieć: Dawne antykwariaty krakowskie
- 1 II Dorota Żurek: Mikołaj z Chrzanowa – kompozytor i organista katedry krakowskiej
- 8 II Bartosz Rzońca: „Zrodził nas czyn” – początki Związku Walki Młodych w Krakowie
- 15 II Mateusz Niemiec: Kraków na starej fotografii
- 22 II Elżbieta Lang: Fenomen krakowskich plantacji – Planty oczami artystów
- 1 III Bogusław Krasnowolski: Ochrona dziedzictwa kulturowego Krakowa w świetle doświadczeń Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa
- 8 III Leszek Zinkow: Śladami faraonów po Krakowie
- 15 III Marek Walczak: Z prac nad urządzaniem Muzeum Dominikanów Polskich
- 22 III Jacek Laberschek: Sieć wodna średnio-wiecznego Krakowa
- 29 III Krzysztof Ożóg: Migracje mistrzów uniwersyteckich z Pragi do Krakowa u schyłku XIV i na początku XV wieku